

MARIA

Guds mor

Guds mor og Jesusbarnet –
en gammel statue fra vårt
bispedømme.

aria står i en særstilling og er ikke egentlig en helgen på linje med de andre. Hun er Herrens mor, den første som sa ja og gjorde det mulig at Gud ble menneske.

Hver dag minnes vi Skriftens ord om at hun er full av nåde og at alle slekter skal prise henne salig.

Tre ganger hver dag ringer kirkeklokkene fra Oslos kirker for å kalle de troende til den bønnen som blir kalt Angelus, med engelens hilsen til Maria i Nasaret: *Angelus Domini nuntiavit Mariae* – Herrens engel sa til Maria.

MARIA

Det vi sier om henne skulle vi kunne si oftere om Kirken: Den Hellige Ånd tok bolig i henne, og Kirken er et Åndens samfunn. Hun bærer på Jesus for verdens skyld, og Kirken bærer Jesus frem for verden. Hennes sorg ved korset skulle være alle kristnes sorg. Hun er fylt av nåde, slik Kirken skulle være et nådens samfunn.

Maria kommer til orde bare seks ganger i evangeliene, men hun er med ved alle viktige hendelser i Herrens liv: Hun er den som ga ham liv, hun er der når vismennene kommer, hun må dra med ham til Egypt, hun finner ham i templet, hun ber ham hjelpe til når vinen tar slutt under bryllupet i Kana, hun står ved korsets fot.

I en homilie som blir mye brukt, sies det at det andre mennesker gjør mot troende gjorde Maria for Herren: Andre gir mat og drikke til dem som sulter, Maria nærer Herren.

Kirkefedrene var naturligvis trofaste mot henne, og senere har ikke minst Sankt Bernard skrevet vakkert om Maria. De er alle opptatt av hennes enestående rolle, men også av at hun ikke er viktigst: Hun viser til Kristus, og vi går sammen med dem begge mot Gud. Med Marias øyne betrakter vi det vi ofte kaller mysteriene i Jesu liv: De gledefulle knyttet til Jesu unfangelse og fødsel, de smertefulle i lidelseshistorien, og mysteriene fylt av Kristi herlighet – i sammenheng med oppstandelse og himmelfart og Den Hellige Ånds komme.

I en norsk prekensamling sies det at «det ligger større ære i å vise gode eksempler enn i å etterligne dem, og selv om Gud ga henne alle disse tingene, verdsatte hun ikke seg selv høyt, men ble mer og mer ydmyk i sin ferd jo mer ære Gud viste henne.»

*

I sin lovsang lovpriser Maria Herren. På latin kaller vi den *Magnificat* etter det første ordet. I liturgien er den en del av kirkens aftensang med

MARIA

ord de troende gjennom alle tider har gjort til sine, og hvert vers bygger på et sitat fra Salmenes bok. Samtidig har Maria store forbilder: Med Miriam i 2 Mosebok lovsynger hun Herren, for han er opphøyet, lik Debora i Dommerboken lovpriser hun Herrens rettferdige gjerninger, og som Hanna i 1 Samuelsbok fryder hun seg, for ingen er hellig som Herren.

Maria starter innenfor en nær og personlig horisont, men utvider snart perspektivet til det verdensvide. Hun synger om en Gud som overskrider grenser, som bryter de naturlover han selv står bak – som samtidig sprenger menneskelig målestokk og våre forventninger: Han støtte herskere fra maktposisjonene, opphøyde de små, sendte rike bort og ga sultne gode gaver.

Stoff om Maria har de troende fremfor alt funnet i Skriften. Det gamle testamente forteller om Adam og sier at Kristus er den andre Adam. På samme måte fant man en parallell mellom Eva som stolte på slangen og brakte synden inn i verden, og Maria som adlød engelen og ble mor til ham som utryddet syndens forbannelse.

Andre Mosebok forteller om busken som brant uten å bli ødelagt, og vi ser det som et bilde på Maria som fødte Herren og forble jomfru. Hun blir identifisert med Visdommen i Ordspråksboken, der det jo står at «den som finner meg, finner livet og får nåde hos Herren». De troende identifiserer henne med bruden i Salomos høysang, hun som sier at hun er sort, men vakker. Det er derfor det er så mange ikoner med en sort madonna.

I kirken ligger hennes alter på nordsiden, og kanskje derfor er dette blitt kvinnes del av kirken – og de kan jo identifisere seg med henne. Men jeg har jo iblant lurt på hva hun holdt på med da Gabriel kom – laget hun mat?

DAGENS OPPSKRIFTER: SURDEIG OG EN SAUS

I mange sammenhenger er det nyttig med et hevemiddel. Da kan man bruke surdeig, som lages av vann og mel, som de neste dagene mates med mer mel.

Av engelske handelsmenn som kommer til vår by, har jeg hørt at man der bruker pottaske. Dette litt merkelige navnet har midlet fått fordi aske av brent løv kokes i en potte og så siles av.

*

Til både svin og fisk smaker denne sausen godt:

Ta to rensede epler, en stor renset løk og øl brygget på pors, og kok dette. Tilsett brødsmler og kok alt videre til en tykk masse. Smak til med krydderurter.